

Мета огляду – узагальнити знання про агрономічні фактори, які слід диференціювати залежно від сорту кондитерського соняшнику для покращення врожайності, розміру, однорідності,

технологічної якості та економічної ефективності. Особлива увага приділяється реакції генотипу на густоту рослин, мінеральне живлення, позакореневе підживлення та водний режим.

УДК 631.5:633.31/.37:636.085.51

Школа В. С., здобувач другого рівня вищої освіти

Свищунова І. В.*, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва¹

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*e-mail: irinasv@ukr.net

КОРМОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ БОБОВО-ЗЛАКОВИХ ТРАВСУМІШЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ

У забезпеченні населення повноцінними продуктами харчування ключове значення має стабільний розвиток тваринництва, яке визначає рівень виробництва м'ясної та молочної продукції. Ефективність функціонування цієї галузі значною мірою залежить від стану кормової бази, яка в сучасних умовах потребує подальшого зміцнення та якісного вдосконалення. Особливої актуальності набуває збільшення обсягів виробництва високобілкових трав'янистих кормів, що є необхідною передумовою забезпечення повноцінної та збалансованої годівлі тварин. У цьому контексті значний потенціал мають багаторічні та однорічні бобові культури, а також їх поєднання зі злаковими травами у складі сумішок, які здатні формувати високопродуктивні агрофітоценози та забезпечувати корм із підвищеним вмістом протеїну. Разом із тим, упродовж останніх років спостерігається тенденція до скорочення площ під такими культурами, що негативно впливає на загальний стан кормовиробництва та обмежує можливості підвищення продуктивності тваринництва. У зв'язку з цим відновлення та раціональне розширення посівів бобово-злакових травосумішок є важливим напрямом підвищення ефективності аграрного виробництва в цілому.

Розширення посівів таких культур створює передумови для забезпечення тварин повноцінною та збалансованою годівлею, сприяє ефективній організації зеленого конвеєра в літній період, а також позитивно впливає на родючість ґрунтів і оптимізацію структури посівних площ. Водночас ключовою умовою досягнення їх високої продуктивності є науково обґрунтований підбір видового складу компонентів та їх раціональне співвідношення у сумішках.

Разом із тим, у практиці кормовиробництва однорічні бобово-злакові травосуміші нерідко характеризуються недостатнім рівнем продуктивності та нестабільністю врожаїв. Це значною мірою пов'язано з тим, що окремі елементи технології їх вирощування, зокрема питання підбору компонентів сумішок, норм висіву, строків

сівби та особливостей догляду за посівами, залишаються недостатньо вивченими або потребують адаптації до конкретних ґрунтово-кліматичних умов. У зв'язку з цим удосконалення існуючих технологій вирощування таких агрофітоценозів є важливим і актуальним напрямом наукових досліджень і практичної діяльності.

Особливої гостроти ця проблема набуває в умовах сучасних кліматичних змін, які проявляються у вигляді поступового підвищення температурного режиму, нерівномірного розподілу опадів та частішого виникнення посушливих періодів. Такі чинники істотно впливають на формування врожаю кормових культур і зумовлюють необхідність пошуку нових підходів до вирощування високоякісних кормів на орних землях, здатних забезпечити стабільність виробництва.

У цьому контексті перспективним є використання нових сортів вівса кормового напрямку, які відзначаються підвищеною облиственістю, інтенсивним наростанням вегетативної маси та кращою адаптивністю до змінних умов вирощування. Залучення таких сортів до складу бобово-вівсяних сумішок дозволяє підвищити їх загальну продуктивність, покращити структуру врожаю та збільшити вихід повноцінних зелених кормів із високим вмістом поживних речовин.

Метою проведених досліджень було виявлення особливостей формування врожайності вівса посівного в одновидових та змішаних посівах із бобовими культурами залежно від норм висіву та рівня мінерального живлення при вирощуванні на кормові цілі в умовах Правобережного Лісостепу. Дослідження проводили на чорноземах опідзолених середньосуглинкових.

Встановлено, що сумісне вирощування вівса посівного з пелюшкою сприяє формуванню високопродуктивних однорічних агрофітоценозів. Такі посіви забезпечують формування врожаю зеленої маси на рівні 46,9 т/га, а вихід сухої речовини – 10,5 т/га, що свідчить про їх високу ефективність і доцільність використання в системі кормовиробництва.